

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่
1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 2,097 คน จาก 229 โรงเรียน จำแนก
เป็น

- 1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 6 โรงเรียน โรงเรียนละ 15 คน รวม 90 คน
- 1.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 83 โรงเรียน โรงเรียนละ 9 คน รวม 747 คน
- 1.3 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 140 โรงเรียน โรงเรียนละ 9 คน รวม 1,260 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วง
ชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 575 คน จาก 36 โรงเรียน ซึ่ง
ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 90
คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 215 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 270 คน โดยมีขั้นตอนของการสุ่ม
ดังนี้

- 2.1 แบ่งโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 1 ออกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก
- 2.2 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 แต่ละขนาดเป็นกลุ่มประชากร
- 2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.4 กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากขอรวมของประชากรในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan

2.5 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากข้อ 2.4 เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นฐานสำหรับการสุ่มโรงเรียนแต่ละขนาดตามเกณฑ์ของจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละโรงเรียนตามที่ระเบียบกำหนดโดยโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กหารด้วย 9

2.6 สุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กตามจำนวนที่คำนวณได้ตามข้อ 1.2.5 โดยวิธีการจับฉลาก

2.7 สุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนตามข้อ 2.5 ตามจำนวนที่กำหนดตามข้อ 2.5 โดยวิธีการจับฉลาก

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด โรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ข้าราชการครู	บุคคลภายนอก	ข้าราชการครู	บุคคลภายนอก
ใหญ่	12	78	12	78
กลาง	166	581	40	175
เล็ก	280	980	60	210
รวม	458	1,639	112	463

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกเป็น

3.1.1 ขนาดของโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) โรงเรียนขนาดใหญ่
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง
- 3) โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2 สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ข้าราชการครู
- 2) บุคคลภายนอก

3.2 ตัวอย่าง ได้แก่ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านการบริหารวิชาการ
- 3.2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ คือ

1. สถานภาพ

- () ข้าราชการครู
- () บุคคลภายนอก

2. ขนาดสถานศึกษาที่เป็นคณะกรรมการ

- () ขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน)
- () ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน)
- () ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ใน 4 ด้าน รวมจำนวน 44 ข้อ คือ

1. การบริหารวิชาการ จำนวน 13 ข้อ
2. การบริหารงบประมาณ จำนวน 8 ข้อ
3. การบริหารงานบุคคล จำนวน 13 ข้อ

4. การบริหารทั่วไป จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ คือ

1. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารวิชาการ
2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงบประมาณ
3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานบุคคล
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารทั่วไป

วิธีการสร้างเครื่องมือ

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 32-77) และแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 25-44)
2. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร เช่น สถิติสำหรับการวิจัยของชูศรี วงศ์รัตน์ (2537 : 69-76) ; สถิติทางสังคมศาสตร์ของพวงรัตน์ บุญญานุกรณ์ (2540 : 36-42) และการวิจัยเบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 63-71)
3. ศึกษาเครื่องมืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อมรศักดิ์ พุ่มสวัสดิ์ (2540 : 147-161) ; สามารท มุขโต (2541 : 151-169) ; กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 82-101) และ วิฑูลย์ สืบศรี (2548 : 142-157)
4. สร้างแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล แบ่งเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 44 ข้อ
 - ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น

6. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญแก้ไขและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

6.1 นายมีศิลป์ ชินภักดี วุฒิ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนโกสุมพิสัย อําเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อ ตรวจสอบความครอบคลุม ถูกต้องของแบบสอบถาม

6.2 นางมยุรา พรหมอ้วน ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบรบือ อําเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม วุฒิ กศ.ม. (ภาษาไทย) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และ ความเหมาะสมของข้อความที่ใช้ของแบบสอบถาม

6.3 นายสมจิต เมืองนาม ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบรบือ อําเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม วุฒิ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล เพื่อตรวจสอบความ เหมาะสมของรูปแบบของแบบสอบถาม

7. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหา โดย หาค่า IOC (สมนึก ภักทิษณี. 2544 : 211) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+ 1 ถ้าแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นมีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาที่ระบุไว้จริง

0 ถ้าไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นมีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาที่ระบุไว้

-1 ถ้าแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้น ไม่ได้มีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาที่ระบุไว้จริง

8. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้ วิธีหาค่า IOC และเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 ถ้าค่า IOC .50 ขึ้นไป แสดงว่า แบบสอบถามนั้นมีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา ถ้าค่า IOC ต่ำกว่า .50 แสดงว่าแบบสอบถามมีความ สอดคล้องต่ำต้องปรับปรุงแก้ไข จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญพบว่า แบบสอบถามมีค่าความ สอดคล้องตั้งแต่ 0.66 - 1.00 นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ทดลองต่อไป

9. ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน บ้านท่าขอนยาง อําเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3 คน โดยการสัมภาษณ์เพื่อหา ข้อบกพร่องและความเหมาะสมตามประจักษ์

10. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน ในอําเภอเชียงยืน ชื่นชม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 5 โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย 2) โรงเรียนบ้านหนองหว้า อําเภอชื่นชม 3) โรงเรียนบ้านแบก 4) โรงเรียนบ้านแจ้งมิตรภาพที่ 139 และ 5) โรงเรียนบ้านคำ โรงเรียนละ 10 คน รวมจำนวน 50 คน ที่ ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกด้วยค่าสหพันธ์รายข้อกับรวมทุกข้อ (Item-total Correlation) และเลือกข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป แล้วหาค่า

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

11. สร้างเครื่องมือฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. นำหนังสือจากงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปเสนอต่อ ผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงรายละเอียดของการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยเอง เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์ โดย
 - 1.1 ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

ระดับการมีส่วนร่วม		ค่าคะแนน
มากที่สุด	ตรวจให้	5
มาก	ตรวจให้	4
ปานกลาง	ตรวจให้	3
น้อย	ตรวจให้	2
น้อยที่สุด	ตรวจให้	1

1.2 นำแบบสอบถามที่ตรวจให้คะแนนแล้วมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหา

1.2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และรวมทุกด้าน

1.2.2 เปรียบเทียบและหาปฏิสัมพันธ์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ F (Two-way ANOVA) ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีสถานภาพและปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน และถ้าพบความแตกต่างทางสถิติจะได้ทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เซฟเฟ้ (Sheffe')

2. นำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ เรียงจากความถี่มากไปหาน้อยแต่ละด้าน และใช้ร้อยละประกอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 สรุปรวมปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้วยค่าร้อยละ

1.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นรายชื่อ รายด้าน และรวมทุกด้าน

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (F – test , Two-way ANOVA.) และหาความแตกต่างของตัวแปรจะใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของ เซฟเฟ้ (Sheffe')

3. สถิติที่ใช้หาคุณภาพแบบสอบถาม หาค่าอำนาจจำแนกด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ใช้ IOC